

Lavantinske škofije

uradni list.

Vsebina: 24. Prošnja za podporo kn. šk. dijaškemu semenišču. — 25. Razpis ustanovnih mest v kn. šk. dijaškem semenišču, Maksimilijanišče-Viktorinišče, za šolsko leto 1923/24. — 26. Veroučni usposobljenostni izpit. — 27. Izdajanje ex offo izvlečkov iz matičnih knjig (II). — 28. Osebna naznanila.

24.

Prošnja za podporo kn. šk. dijaškemu semenišču.

Preljubi v Gospodu!

Jezus Kristus je prišel na svet, da odreši človeški rod. Učil je ljudi Boga spoznavati, častiti in ljubiti. S svojim življenjem, s svojim trpljenjem in s svojo smrtjo je zadostil neskončni božji pravičnosti za vse grehe sveta, zaslužil nam vsem milost odrešenja in zveličanja. Da pa lahko vsi ljudje postanejo deležni zveličanja, si je Sin božji izbral apostole in njih naslednike, škofe in mašnike, ki naj delo odrešenja nadaljujejo do konca sveta. Njim veljajo besede Gospodove: Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošiljam. (Jan. 20, 21).

Apostoli in njih nasledniki škofje in mašniki so namestniki Kristusovi, na mesto Kristusovo poslani, tako da Bog po njih opominja (II. Kor. 5, 20), ko oznanjujejo božjo besedo in učijo rës-nice svete vere; Kristusovi namestniki so, ko opravljajo daritev svete maše in delijo svete zakramente; Kristusovi namestniki so, ko vodijo svoje ovčice po poti v srečno večnost. Velike so dobrote, ki jih deli Vsemogočni vernikom po duhovnikih, velik je blagoslov, ki ga širi dober dušni pastir z vestnim izpolnjevanjem svojega vzvišenega poklica v srcih vernikov, v družinah in v župniji.

Za ta vzvišeni poklic katoliškega duhovnika je potrebna skrbna priprava. Jezus Kristus sam se je v tihi samoti Nazareški in še posebej s štiridesetdanskim postom pripravljaj na najvažnejše vseh del, na delo odrešenja sveta. Apostole, ki jih je izbral, da nadaljujejo delo odrešenja, je božji Učenik poklical v svojo bližino, jih ločil od posvetnih opravil ter jih tri leta učil z besedo in zgledom. Po naročilu in zgledu Zveličarjevem je sveta Cerkev vedno skrbela za dober duhovski naraščaj. Zaukazala je škofom, da naj v lastnih zavodih vzgajajo zadostno število mladeničev, o katerih sodijo, da jih je vsedobri Bog poklical v

duhovniški stan, in da naj tako skrbijo za potrebni naraščaj služabnikov božjih v svojih škofijah.

V izvrševanju tega ukaza so tudi Lavantinski nadpastirji oskrbeli ne le veliko semenišče ali bogoslovnico za mladeniče, ki so si po dovršenih srednjih šolah že izbrali duhovski poklic in se pripravljajo neposredno na sveti mašniški stan, ampak tudi malo ali dijaško semenišče, kjer se vzgajajo in pripravljajo dečki za duhovniški poklic. Z obilnimi darovi duhovnikov in vernikov se je ustanovilo leta 1852 kn. šk. dijaško semenišče Maksimilijanišče v Celju in leta 1861 Viktorinišče v Mariboru. Leta 1871 sta se oba zavoda združila v Mariboru in se leta 1878 nastanila v sedanjem poslopu dijaškega semenišča, ki se je leta 1893 izdatno povečalo, tako da je v njem prostora za 80 gojencev. V tem zavodu se je vzgojilo mnogo duhovnikov, ki so požrtvovalno delovali in še delujejo v prelepi Lavantinski škofiji. Veliko let se je vzdrževalo to semenišče iz lastnega premoženja, ki so ga založili ustanovniki in dobrotniki. Le premožnejši dijaki so nekaj plačevali, drugi pa so uživali brezplačno oskrbo. Občna draginja je hudo zadela tudi dijaško semenišče. Kljub temu, da se je število gojencev skrčilo in da so se večinoma od vseh terjali mesečni doneski, je ta prepotrebni zavod zabredel v dolgove in ga ni več mogoče ohraniti njegovemu namenu brez izdatne pomoči.

Ljubi verniki! Resni so časi. Pomanjkanje duhovnikov je bilo že dozdej občutno. Nevarnost je, da postane to pomanjkanje vedno večje, čeravno bi zavoljo naraščajočega dušnopastirskega dela bilo potrebno vedno več duhovnikov. Kaj je temu vzrok? Pred vsem pojemanje žive krščaanske vere, verska brezbriznost, slaba in zanemarjena vzgoja, nespoštljivo obnašanje do duhovnikov in njih zaničevanje. Pripomorejo k po-

manjkanju duhovnikov tudi brezverni in Cerkvi sovražni ljudje, ki sicer dobrim mladeničem odsvetujejo duhovski stan, jim obljublajo gmotno podporo, če si izberejo svetni poklic.

Dragota šolanja zabranjuje mnogim krščanskim staršem vzdrževati svojega sina do konca latinskih šol. Marsikateri deček je imel in ima še veselje do duhovniškega stanu, pa je zaradi uboštva prisiljen si izvoliti drug poklic. In vendar deli ljubi Bog milost poklica v mašniški stan prav pogosto sinovom ubogih stanov, kakor si je odbral že Kristus apostole iz nižjih slojev.

Nadaljnji vzrok pomanjkanja duhovnikov so razmere sedanjega dijaškega življenja. Dijak najde večkrat pri ljudeh, med katerimi živi, malo gorečnosti do molitve, do posvečevanja nedelj in praznikov, do prejetja svetih zakramentov, pač pa vidi nevernost in razuzdanost, sliši veri in Cerkvi sovražne pogovore, bere spise, ki zaničujejo čednosti, poveljujejo pa pregrehe. Ali je mogoče, da se v takem okolišju navdušuje za versko službo? Ali ni nevarnost, da izgubi vero in nedolžnost in s tem tudi duhovniški poklic? Marsikateri deček začne šole z določnim duhovskim poklicem, pa jih konča z njegovo izgubo.

Kako koristno je ob takih razmerah dijaško semenišče, kjer se dijaki že od začetka varujejo pred okuženjem sveta, se napeljujejo k pobožnosti in tako od Boga prejeti poklic za božjega služabnika vedno bolj v sebi krepijo in dopolnjujejo! Kako bogoljubno, pa tudi zaslužljivo dobro delo je, pomagati dijaškemu semenišču pri vzgoji dobrih dečkov za duhovnike! Kolikim neumrjočim dušam pripomorete k zveličanju, če s svojimi darovi omogočite, da dobi sveta Cerkev le enega vnetega dušnega pastirja! Kdor da Cerkvi resnično pobožnega duhovnika, stori več, kakor če bi postavil še tako lep altar. Kajti, kaj bi pomagali lepi altariji, ako bi ne bilo apostolskih mašnikov, ki bi na njih opravljali sveto službo? Koliko večje še bo plačilo, ako bo po vaši radodarnosti došlo mnogo mladeničev v duhovski stan in se bo tako odpomoglo pomanjkanju dušnih pastirjev v škofiji. Tudi to bo vaše plačilo, da se bodo vsi ti mašniki, kakor jih navaja k temu in opominja sveta Cerkev, vas kot svojih dobrotnikov

Kn. šk. Lavantinski ordinariát

spominjali v molitvah, zlasti pri sveti maši še takrat, ko bote vi že v večnosti.

Dragi Lavantinci! Vabljeni ste vsi, duhovniki in verniki, da podpirate kn. šk. dijaško semenišče v Mariboru z milimi darovi v denarju ali v živilih. Ti darovi se bodo porabili za vzdrževanje gojencev. Čč. gg. dušni pastirji se prosijo, da uredijo pobiranje darov v svojih župnijah. Za denarne doneske se naj ob primernem času priredi tudi darovanje v cerkvi. Nabrani denarni prispevki se naj po dekanijskih uradih pošljejo kn. šk. Lavantinskemu konzistoriju, ki oskrbuje dijaško semenišče. Živila pa se naj odpošljejo na vodstvo dijaškega semenišča v Mariboru, Koroščeva ulica 12, semkaj pa se naj poroča, kaj in koliko živil se je odposlalo.

Skrbimo na ta način za duhovniški naraščaj! Dobrotljivi Bog bo najboljši plačnik vsem. Skrbijo pa naj dušni pastirji, starši in vzgojitelji tudi za to, da vzbudijo in ohranijo v dečkih duhovski poklic. Zlasti duhovnikom naj bo po navodilih v škofijski sinodi leta 1911¹ prijetna naloga pridobivati duhovskemu stanu vedno novega naraščaja. Da se bo večkaterim fantom olajšal začetek študij, se bodo odslej v dijaško semenišče sprejemali tudi učenci, ki so z dobrim uspehom napravili izpit za prvi gimnazijski razred. Tudi se bodo letni prispevki kolikor mogoče znižali oziroma izpregledali, in to tembolj, v čim obilnejši meri bodo prihajali mili darovi. Na to se naj posebej in takoj opozorijo krščanski starši s sinovi, o katerih je zaradi njihove nadarjenosti in pridnosti upati, da imajo poklic za duhovnika.

Vse naše prizadevanje pa naj spremlja molitev za blagoslov in pomoč Najvišjega. Prosimo duhovniki in verniki Gospoda žetve, da pošlje delavce v svojo žetev. (Mat. 9, 38). Molimo v ta namen zlasti vsako nedeljo ob šestih zvečer, ob kvaternih nedeljah, ob dnevih, ko se deli v škofiji sveto mašniško posvečenje, kakor je bilo to že dosedaj zapovedano. Izrecimo večkrat od papeža Pija X. z odpustkom 100 dni obdarovani vzdihljaj: Gospod Jezus, pomnoži število duhovnikov svoje Cerkve!

¹ Operationes et constitutiones Synodi dioeceseanae Lav. an. 1911 congregatae. Maribori, 1912. Str. 805—829.

Mariboru, dne 14. junija 1923.

•Martin Matek,
kapiteljski vikar.

Opomba. Predstoječa prošnja se naj prebere vernikom s pridržnice. Do 15. avgusta t. l. se naj med tem nabrani darovi vpošljejo, ali se pa naj vsaj naznani, kaj je pričakovati iz posameznih župnij, da se more dofočiti število gojencev dijaškega semenišča za šolsko leto 1923/24. Samoumevno se morejo nadaljnji darovi pošiljati pozneje med letom, kakor sploh v prihodnje.

Razpis ustanovnih mest v kn. šk. dijaškem semenišču, Maksimilijanišče-Viktoringišče, za šolsko leto 1923/24.

Z ozirom na tuuradni odlok z dne 17. julija 1878 št. 1451 se razpišejo v kn. šk. dijaškem semenišču za prihodnje šolsko leto 1923/24 nova ustanovna mesta za zopetno oddajo.

Pogoje za sprejem je naša škofijska sinoda leta 1900 določila tako le;

„§ 69. Alumni in seminarium non suscipiuntur, nisi qui legitimo matrimonio in dioecesi Lavantina oriundi, moribus probi, corpore sani, aetate non iusto proveciores et sua indole et voluntate spem attulerint, eos ecclesiae Lavantinae sacro ministerio perpetuo se tradituros esse.“ (Actiones et constitutiones Syn. dioec. anno sacro 1900 institutae et peractae. Marburgi, 1901. Pag. 456).

Pri otvoritvi novega dijaškega semenišča v Mariboru leta 1878 so se določili za sprejem naslednji bistveni pogoji, ki veljajo še sedaj. Glasijo se:

1. Poklic k duhovskemu stanu — brez izjeme — torej tudi pri tistih, ki so pripravljeni, plačati polno oskrbovalnino, ker dijaško semenišče ni konvikt ali navadna preskrbljevalnica; namen semenišča je čisto drug, namreč, da se mladeniči, ki se hočejo posvetiti duhovskemu stanu, za ta stan izobražujejo. Zato se v dijaško semenišče ne morejo sprejeti taki prošnjiki, ki imajo sicer velike zmožnosti in so vzornega vedenja, če nimajo poklica za duhovski stan, ali če njihovi starši in domači niso voljni, jih temu stanu izročiti, ali če so tisti Cerkvi celo sovražni. (Sklepna beseda o pomenu in namenu dijaškega semenišča Lavantinskega v knjigi: Dr. Mihael Napotnik, Govor do semeniščanov in semeniške zgodovine obris. V Mariboru, 1910. Stran 170—185).

2. Lepo vedenje in dober napredek pri učenju.

3. Telesno zdravje.

4. Prošnjiki se le tedaj morejo upoštevati, če so z dobrim uspehom napravili izpit za prvi gimnazijski razred.

5. Gledé na starost imajo prednost tisti, kateri po dovršenem osmem gimnazijskem razredu še ne bodo prestopili 21. starostnega leta.

6. Vsak gojenec mora biti preskrbljen s potrebno obleko in prtenino in mora v semenišče za svojo rabo s seboj prinesiti dve odeji, eno podzglavno blazino, dva para rjuh, dve obrisači, dva servieta in tudi mizno orodje, t. j. žlico, nož in vilice; tudi morajo starši, domači ali drugi dobrotniki semeniških gojencev sami poravnati stroške za učne knjige, šolske potrebščine, za zdravnika in za zdravila. — Iz imetja zavoda se poleg polne preskrbe gojencev plača snaženje perila, kurjava in svečava.

7. Prošnji za sprejem se naj priložijo:

Krstni list, šolski izpričevali zadnjih dveh polletij in ubožni list. Prosilci za eno zgoraj omenjenih ustanovnih mest naj prošnji za sprejem priložijo izjavo (reverz-obveznico), podpisano od njihovih staršev ali od varuha in sopodpisano od dveh zanesljivih prič, s katero se starši oziroma varih ali kak dobrotnik zavežejo, da bodo preskrbovalnino letnih 2500 ₰ semeniški blagajni povrnili v slučaju, da bi gojenec iz lastne krivde ne postal duhovnik Lavantinske škofije.

Prošnje za sprejem v kn. šk. dijaško semenišče se morajo vložiti najdalje do 10. avgusta pri pristojnih kn. šk. župnijskih uradih, ki naj vestno semkaj poročajo o nravnem obnašanju prošnikov in njihovih domačih in v kakšnem gmotnem stanju se nahajajo starši ali sorodniki prošnikov. Tudi naj kn. šk. župnijski uradi semkaj pišejo, če so prošnjiki gledé na zdravje in postavo po njihovem mnenju sposobni za vzvišeni duhovski stan.

Ker je še zmeraj velika draginja in ker kn. šk. dijaško semenišče ne more izhajati s svojimi dohodki, bodo starši morali tudi letos, kakor doslej, za vsakega gojenca plačevati nek mesečni prispevek, ki bo skoraj gotovo manjši nego v prejšnjih letih, in čigar višina se bo pozneje določila.

Veroučni usposobljenostni izpit

za ljudske in meščanske šole se vrši dne 5. in 6. septembra 1923 v kn. šk. ordinariatski pisarni, oba dneva z začetkom ob 7. uri. Izkušnja obsega apologetiko, dogmatiko in moralko na podlagi Katoliškega oziroma Velikega katekizma, sveto Pismo, cerkveno zgodovino, liturgiko, katehetiko in pedagogiko, v kolikor se terja na ljudskih in meščanskih šolah. Usposobljenostni iz-

pit delati katehetje, ki so že vsaj tri leta poučevali verouk na kaki šoli. Prošnje za pripust k izpitu se naj vpošljejo do 15. avgusta 1923 po pristojnem kn. šk. dekanijskem uradu. Vsak prošnjik naj navede v prošnji čas in kraj rojstva, dan in leto ordinacije, čas in kraj dosedanjega službovanja ter naj priloži izpričevalo o izpitu iz katehetike na bogoslovnem učilišču.

Izdajanje ex offo izvlečkov iz matičnih knjig (II).

Kot dodatek k že objavljenemu odstavku z zgorajšnjim naslovom¹ se v naslednjem naznani od pokrajinske uprave, odd. za notranje zadeve, v Ljubljani, semkaj došli dopis z dne 19. aprila 1923 št. 11800:

Neki župni urad je potom okrajnega glavarstva v zvezi s tukajšnjim dopisom št. 5615 z dne 18. februarja 1923 glede izdajanja ex offo (kolekovine prostih) izvlečkov iz matic zaprosil za sledeče pojasnilo:

„Okrajna bolniška blagajna in železniška uprava zahteva od posameznih strank v slučaju poroda in smrti v svrhu izplačila podpore zadevne izpiske iz matic; brez takega izpiska stranke ne dobe izplačila. Kako je v slučajih postopati?“

Na to vprašanje se da sledeče pojasnilo:

Ex offo to je uradni izvleček iz matic je namenjen samo za uradno porabo oblasti, v njih oblastvenem delokrogu.

Niti bolniške blagajne, niti železniška uprava

¹ Lavantinske škofije uradni list, 1923. Štev. IV. odst. 21. str. 28.

niso oblasti v tem smislu. Radi tega bolniška blagajna, ali železniška uprava, ali katerakoli druga institucija, katera ne spada med oblasti navedene v tukajšnjemu dopisu 5615 ne zahteva te izvlečke od matičnega urada, temveč od stranke, ker gre edino le za razmerje stranke do dotične institucije. Stranka kot taka mora dotični instituciji doprinesiti dokaze, na temelju katerih uveljavi svoje zahteve do podpore, mirovine itd.

Tak dokaz so glede civilnega staleža izvlečki iz matic, katere si mora stranka sama dobiti.

Strankam pa se vedno ne more nikdar izdati ex offo (koleka proste) izvlečke iz matic. Izvlečke iz matic (rojstni, poročni, smrtni list) izda matični urad samo vedno kolekovane. Seveda ima matični urad pravico, za te izvlečke zahtevati od strank tudi predpisano pristojbino za izdajo izvlečka iz matic. Izjemo tvorijo edinole slučajji, ki so v zakonu izrecno določeni (na pr. § 34 uredbe o opcijah ali člen 11 zakona o volilnih imenikih). Za te slučajje pa je tudi oblika in uporaba takih izvlečkov v zakonu točno predpisana.

28.

Osebna naznanila.

Umeščen je bil kot župnik pri Sv. Mariji na Kalobju g. Peter Švegelj, I. kapelan pri Sv. Juriju ob j. ž. (s 1. majem 1923).

V stalni pokoj je stopil gospod Jožef Kostanjevec, župnik na Kalobju (30. aprila 1923).

Začasno prazni ostaneta mestni kapelanov v Makolah (od 1. aprila 1923) in pri Sv. Juriju ob j. ž. (I. — od 1. maja 1923).

Postavljen je bil g. Anton Ravšl, župnik pri Sv. Mariji v Cirkovcah, za upravitelja dekanije Dravsko polje v pomoč g. dekanu Adamu Grušovnik (28. maja 1923).

Kn. šk. Lavantinski konzistorij v Mariboru,

dne 23. junija 1923.

Martin Matek,

doctor rom. in iure canonico,
ravnatelj pisarne.